

31985L0374

L 210/29

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

7.8.1985.

PADOMES DIREKTĪVA

(1985. gada 25. jūlijs)

par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem

(85/374/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā ir vajadzīga dalībvalstu tiesību aktu tuvināšana attiecībā uz ražotāja atbildību par kaitējumu, ko izraisījuši viņa produktu trūkumi, jo pastāvošās atšķirības var izkropļot konkurenci un ietekmēt preču apriti kopējā tirgū, un izraisīt atšķirīgu patērētāja aizsardzības līmeni pret kaitējumu viņa veselībai vai īpašumam, ko izraisījis produkts ar trūkumiem;

tā kā ražotāja atbildība bez vainas ir vienīgais veids, kā atbilstoši risināt modernai tehnoloģiskai ražošanai raksturīgo risku taisnīga sadalījuma problēmu, kas ir raksturīga mūsu laikam, kad attīstās tehnika;

tā kā atbildība bez vainas būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz tādām kustamām lietām, kas ir rūpnieciski ražotas; tā kā rezultātā ir ieteicams izslēgt atbildību par lauksaimniecības produktiem un medījumiem, izņemot gadījumus, kad tie ir rūpnieciski pārstrādāti un rezultātā tiem varētu būt radušies trūkumi; tā kā šajā direktīvā paredzētā atbildība būtu jāpiemēro arī attiecībā uz tādām kustamām lietām, ko izmanto, lai būvētu nekustamos īpašumus vai lai izmantotu tajos;

tā kā patērētāja aizsardzības labad vajadzīgs, lai visi ražošanas procesā iesaistītie ražotāji būtu atbildīgi tiktāl, cik tas attiecas uz trūkumiem gatavajā produktā, sastāvdaļā vai kādā izejvielā, ko

viņi piegādājuši; tā kā šā paša iemesla dēļ atbildība jāattiecina uz importētājiem, kas importē produktus Kopienā, un personām, kuras apliecina sevi kā ražotāju, pievienojot savu nosaukumu, preču zīmi vai citu atšķirības zīmi, vai kuras piegādā tādus produktus, kā ražotāju nav iespējams identificēt;

tā kā tādās situācijās, kad vairākas personas ir atbildīgas par vienu un to pašu trūkumu, patērētāja aizsardzības labad vajadzīgs, lai aizskartā persona no jebkuras minētās personas varētu pieprasīt pilnu kompensāciju par trūkuma izraisītajiem zaudējumiem;

tā kā nolūkā aizsargāt patērētāja fizisko labklājību un īpašumu produkta trūkums būtu jānosaka, ņemot vērā nevis tā piemērotību lietošanai, bet gan tāda drošuma trūkumu, kuru sabiedrībai visumā ir tiesības gaidīt; tā kā drošumu novērtē, izslēdzot jebkādu nepareizu produkta lietošanu, kas nav attaisnojama attiecīgajos apstākļos;

tā kā riska taisnīga sadalīšana starp aizskarto personu un ražotāju nozīmē to, ka ražotājam ir vajadzīga iespēja atbrīvoties no atbildības, ja tas iesniedz pierādījumus par to, ka pastāv attiecīgi attaisnojoši apstākļi;

tā kā patērētāja aizsardzības labad vajadzīgs, lai ražotāja atbildību neietekmētu tādu citu personu darbība vai bezdarbība, kas veicinājušas zaudējumu izraisīšanu; tā kā tomēr aizskartās personas veicinošo nolaidību var ņemt vērā, lai samazinātu šādu atbildību vai atbrīvotu no tās;

tā kā patērētāja aizsardzības labad vajadzīga kompensācija nāves gadījumā un par miesas bojājumiem, kā arī kompensācija par īpašumam nodarīto kaitējumu; tā kā pēdējā minētā aizsardzība tomēr būtu jāierobežo, attiecinot to tikai uz precēm personīgai lietošanai vai personīgam patēriņam, un no tās ir jāatskaita noteiktā apjoma mazākā robežvērtība, lai izvairītos no pārmērīgi daudz lietu izskatīšanas tiesas prāvās; tā kā ar šo direktīvu nevajadzētu ierobežot attiecīgos tiesību aktos paredzētos gadījumos izmaksāt atlīdzību par sāpēm un ciešanām, un citu morālu kaitējumu;

tā kā vienāds noilgums, lai iesniegtu prasību par atlīdzību, ir gan aizskartās personas, gan ražotāja interesēs;

⁽¹⁾ OV C 241, 14.10.1976., 9. lpp., un OV C 271, 26.10.1979., 3. lpp.

⁽²⁾ OV C 127, 21.5.1979., 61. lpp.

⁽³⁾ OV C 114, 7.5.1979., 15. lpp.

tā kā produkti laika gaitā noveco, tiek izstrādātas stingrākas drošuma normas un attīstās zinātne un tehnoloģija; tā kā tādēļ nebūtu pieņemami par produkta trūkumiem noteikt ražotājam atbildību uz neierobežotu laiku; tā kā tādēļ atbildībai būtu jābeidzas pēc samērīga laika, neierobežojot tādas iespējas iesniegt prasības, kas nav paredzētas tiesību aktos;

tā kā efektīvas patērētāju aizsardzības labad nedrīkst pieļaut nevienu atkāpi līgumā attiecībā uz ražotāja atbildību pret aizskarto personu;

tā kā saskaņā ar dalībvalstu tiesību sistēmām aizskartā persona var iesniegt prasību par zaudējumiem, pamatojoties uz līgumisko atbildību pamata vai uz tādu līgumā neparedzētu atbildību, kas nav paredzēta šajā direktīvā; ciktāl šie noteikumi der arī tam, lai sasniegtu efektīvas patērētāju aizsardzības mērķi, tos nedrīkstētu ietekmēt ar šo direktīvu; tā kā tiktāl, cik efektīva patērētāju aizsardzība farmaceitisko preparātu nozarē dalībvalstī ir jau panākta arī ar īpašu atbildības sistēmu, līdzīgi jāpaliek iespējai iesniegt prasību, pamatojoties uz šo sistēmu;

tā kā tiktāl, cik uz šādu atbildību par jonizējošā starojuma izraisītu kaitējumu visās dalībvalstīs jau attiecas atbilstošas speciālās normas, ir bijis iespējams izslēgt šāda veida kaitējumu no šīs direktīvas darbības jomas;

tā kā tādēļ, ka, ņemot vērā to, kas tiek gaidīts no patērētāju aizsardzības, dažās dalībvalstīs var uzskatīt, ka šāda aizsardzība tiktu ierobežota, izslēdzot lauksaimniecības pamatproduktus un medījumus no šīs direktīvas darbības jomas, dalībvalstij ir vajadzīga iespēja attiecināt atbildību arī uz šādiem produktiem;

tā kā līdzīgu iemeslu dēļ dažās dalībvalstīs var uzskatīt, ka patērētāja aizsardzība tiktu pārmērīgi ierobežota, dodot ražotājam iespēju atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka tajā laikā, kad viņš laida produktu apritē, zināšanas zinātnē un tehnikā nebija tādas, lai būtu iespējams atklāt trūkumu; tā kā tādēļ dalībvalstij ir vajadzīga iespēja tiesību aktos saglabāt vai jaunus tiesību aktos paredzēt to, ka šāds attaisnojošs apstāklis nav atļauts; tā kā attiecībā uz jauniem tiesību aktiem šāda atkāpe tomēr būtu jāveic, ievērojot Kopienas pārtraukšanas procedūru, lai pēc iespējas vienādi paaugstinātu aizsardzības līmeni visā Kopienā;

tā kā, ņemot vērā tiesību tradīcijas lielākajā daļā dalībvalstu, nav lietderīgi noteikt finanšu ierobežojumus ražotāja atbildībai bez vainas; tā kā tiktāl, cik tomēr pastāv atšķirīgas tradīcijas, šķiet iespējams atļaut dalībvalstīm atkāpties no neierobežotas atbildības principa, nosakot ierobežojumu ražotāja kopējai atbildībai par kaitējumu, kas radies nāves vai miesas bojājumu dēļ un ko izraisījuši identiski produkti ar vienādiem trūkumiem, ja šo ierobežojumu nosaka pietiekami augstā līmenī, lai nodrošinātu patērētāju pienācīgu aizsardzību un kopējā tirgus pareizu darbību;

tā kā saskaņošana, kas izriet no šīs direktīvas pašreizējā stadijā nevar būt pilnīga, bet ar to tiek uzsākta pilnīgāka saskaņošana; tā kā tādēļ ir vajadzīgs, lai Padome par šīs direktīvas piemērošanu no Komisijas regulāri saņemtu ziņojumus, kuriem atkarībā no apstākļiem pievienoti attiecīgi priekšlikumi;

tā kā jo īpaši svarīgi šajā ziņā ir tas, lai atkārtoti pārskatītu direktīvas daļas, kas attiecas uz dalībvalstīm pieļautajām atkāpēm, beidzoties laikposmam, kurš bijis pietiekami ilgs, lai uzkrātu praktisku pieredzi par šādu atkāpju ietekmi uz patērētāju aizsardzību un uz kopējā tirgus darbību,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Ražotājs ir atbildīgs par kaitējumu, kuru izraisījis viņa produkta trūkums.

2. pants

Šajā direktīvā "produkts" nozīmē visas kustamas lietas, izņemot lauksaimniecības pamatproduktus un medījumus, pat ja tie ir izmantoti kādā citā kustamā lietā vai nekustamā īpašumā. "Lauksaimniecības pamatprodukti" nozīmē zemkopības, lopkopības un zivsaimniecības produktus, kas nav produkti, kuriem ir veikta sākotnējā apstrāde. Pie "produktiem" pieder elektrība.

3. pants

1. "Ražotājs" nozīmē gatava produkta izgatavotāju, jebkādu izejvielu ražotāju vai sastāvdaļas izgatavotāju un jebkuru personu, kas apliecina sevi kā tā ražotāju, produktam pievienojot savu nosaukumu, preču zīmi vai citu atšķirības zīmi.

2. Neierobežojot ražotāja atbildību, jebkuru personu, kas, veicot uzņēmējdarbību, Kopienā importē produktu pārdošanai, iznomāšanai, lizingam vai jebkādam izplatīšanas veidam, uzskata par ražotāju šīs direktīvas nozīmē, un tā ir atbildīga kā ražotājs.

3. Kad nav iespējams identificēt produkta ražotāju, katru produkta piegādātāju uzskata par tā ražotāju, ja vien tas savlaicīgi neinformē aizskarto personu par ražotāja identitāti vai par to, kas viņam produktu piegādājis. Tādi paši noteikumi attiecas uz gadījumu, kad produktu importē un uz šā produkta nav norādīta tā importētāja identitāte, kurš minēts 2. punktā, pat ja ir norādīts ražotāja nosaukums.

4. pants

Aizskartajai personai ir jāpierāda kaitējuma un trūkuma esamība un cēloņsakarība starp tiem.

5. pants

Ja, piemērojot šīs direktīvas noteikumus, divas vai vairākas personas ir atbildīgas par vienu kaitējumu, tās ir atbildīgas solidāri un atsevišķi, neierobežojot valsts tiesību aktu noteikumus attiecībā uz regresa tiesībām.

6. pants

1. Produktam ir trūkumi, ja tā drošums nav tāds, kādu personai ir tiesības gaidīt, ņemot vērā visus apstākļus, tostarp:

- a) produkta noformējumu;
- b) lietojumu, kādā, kā varētu gaidīt, lietos produktu;
- c) laiku, kad produkts laists aprītē.

2. Neuzskata, ka produktam ir trūkumi tikai tādēļ, ka vēlāk aprītē ir laists labāks produkts.

7. pants

Ar šo direktīvu paredz, ka ražotājs nav atbildīgs, ja viņš pierāda:

- a) ka nav laidis produktu aprītē vai
- b) ka, ņemot vērā apstākļus, ir iespējams, ka trūkums, kas izraisīja kaitējumu, nav bijis laikā, kad produkts laists aprītē, vai ka šis trūkums radies pēc tam, vai
- c) ka viņš produktu nav ne ražojis pārdošanai vai jebkurai izplatīšanas veidam ar ekonomisku mērķi, ne ražojis vai izplatījis to saistībā ar uzņēmējdarbību, vai
- d) ka trūkums produktam ir pieļaujams tādēļ, lai produkts atbilstu obligātiem noteikumiem, kurus izdevušas valsts iestādes, vai

e) ka zināšanas zinātnē un tehnikā laikā, kad viņš produktu laida aprītē, nebija tāds, lai būtu iespējams konstatēt trūkumu, vai

f) ka tajā gadījumā, kad ražotājs ir izgatavojis kādu sastāvdaļu, trūkums ir attiecināms uz produkta konstrukciju, kurā sastāvdaļa ir iemontēta, vai uz produkta ražotāja dotajiem norādījumiem.

8. pants

1. Neierobežojot valsts tiesību aktu noteikumus attiecībā uz regresa tiesībām, ražotāja atbildību nesamazina, kad kaitējumu ir izraisījis gan produkta trūkums, gan trešās personas darbība vai bezdarbība.

2. Ražotāja atbildību var samazināt vai atbrīvot no tās, kad, ņemot vērā visus apstākļus, kaitējumu ir izraisījis gan produkta trūkums, gan aizskartās personas un tās personas vaina, par kuru aizskartā persona ir atbildīga.

9. pants

Direktīvas 1. pantā "kaitējums" nozīmē:

- a) kaitējumu, kuru izraisījusi nāve vai miesas bojājumi;
- b) jebkuras tādas īpašuma daļas bojājumu vai iznīcināšanu, kura nav pats produkts ar trūkumiem un kuras zemākā robežvērtība ir ECU 500, ar noteikumu, ka minētā īpašuma daļa:
  - i) ir tāda, kas parasti paredzēta privātai lietošanai vai patēriņam, un
  - ii) to aizskartā persona galvenokārt izmantojusi savām privātajām vajadzībām vai patēriņam.

Šis pants neierobežo valsts tiesību aktus, kas attiecas uz nemateriāliem zaudējumiem.

10. pants

1. Dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka šajā direktīvā paredzētās kaitējumu atlīdzības saņemšanas procedūrām piemēro trīs gadu noilgumu. Noilgums sākas dienā, kad prasītājs uzzinājis vai kad tam vajadzēja uzzināt par kaitējumu, trūkumu un ražotāja identitāti.

2. Ar šo direktīvu neietekmē dalībvalstu tiesību aktus, kas reglamentē noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu.

11. pants

Dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka tiesības, kas aizskartajai personai piešķirtas saskaņā ar šo direktīvu, beidzas tāda 10 gadu termiņa beigās, kuru skaita no dienas, kad ražotājs laidis aprītē produktu, kas izraisījis kaitējumu, ja vien aizskartā persona pa to laiku nav iesniegusi prasību pret ražotāju.

12. pants

No šīs direktīvas izrietošo ražotāja atbildību pret aizskarto personu nedrīkst samazināt vai atbrīvot no tās ar noteikumu, kas samazina atbildību vai atbrīvo no tās.

13. pants

Šī direktīva neietekmē nekādas tiesības, kuras aizskartajai personai var būt saskaņā ar tiesību normām par līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību vai saskaņā ar īpašu atbildības sistēmu, kas pastāv laikā, kad paziņota šī direktīva.

14. pants

Šī direktīva neattiecas uz bojājumu vai kaitējumu, kas rodas no jonizējošā starojuma, uz kuru attiecas dalībvalstu ratificētās starptautiskās konvencijās.

15. pants

1. Katra dalībvalsts var:

- a) atkāpjoties no 2. panta, savos tiesību aktos paredzēt, ka šīs direktīvas 1. pantā "produkts" nozīmē arī lauksaimniecības pamatproduktus un medījumu;
- b) atkāpjoties no 7. panta e) apakšpunkta, minētajos tiesību aktos saglabāt vai šā panta 2. punktā noteiktajā kārtībā paredzēt, ka ražotājs ir atbildīgs, pat ja viņš pierāda, ka tajā laikā, kad produkts laists aprītē, zināšanas zinātnē un tehnikā nebija tādas, lai būtu iespējams atklāt trūkumu.

2. Dalībvalsts, kas vēlas ieviest pasākumu, kurš paredzēts 1. punkta b) apakšpunktā, ierosinātā pasākuma tekstu paziņo Komisijai. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.

Attiecīgā dalībvalsts nepiemēro piedāvāto pasākumu deviņus mēnešus pēc tā paziņošanas Komisijai, ja pa to laiku Komisija nav iesniegusi Padomei priekšlikumu par direktīvas grozījumiem attiecīgajā jautājumā. Tomēr, ja trīs mēnešos pēc minētās informācijas saņemšanas Komisija nepaziņo attiecīgajai dalībvalstij, ka tā gatavojas iesniegt šādu priekšlikumu Padomei, dalībvalsts var veikt ierosināto pasākumu tūlīt.

Ja Komisija minētajos deviņos mēnešos iesniedz Padomei šādu priekšlikumu grozīt direktīvu, attiecīgā dalībvalsts nepiemēro piedāvāto pasākumu vēl 18 mēnešus no dienas, kad iesniegts priekšlikums.

3. Desmit gadus pēc šīs direktīvas paziņošanas dienas Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par to tiesu nolēmumu ietekmi uz patērētāju aizsardzību un kopējā tirgus darbību, kas pieņemti, piemērojot 7. panta e) apakšpunktu un 1. punkta b) apakšpunktu. Ņemot vērā šo ziņojumu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un saskaņā ar Līguma 100. panta noteikumiem lemj par to, vai atcelt 7. panta e) apakšpunktu.

16. pants

1. Jebkura dalībvalsts var noteikt, ka ražotāja kopējo atbildību par kaitējumu, kas radies nāves vai miesas bojājumu dēļ un ko izraisījušas identiskas preces ar vienādiem trūkumiem, ierobežo līdz tādām apjomam, kurš nedrīkst būt mazāks par ECU 70 miljoniem.

2. Desmit gadus pēc šīs direktīvas paziņošanas dienas Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par to ietekmi uz patērētāju aizsardzību un kopējā tirgus darbību, kura radusies, piemērojot finansiālās atbildības ierobežojumus tajās dalībvalstīs, kas izmantojušas 1. punktā paredzēto iespēju. Ņemot vērā šo ziņojumu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un saskaņā ar Līguma 100. panta noteikumiem lemj par to, vai atcelt 1. punktu.

17. pants

Šī direktīva neattiecas uz produktiem, kas laisti aprītē pirms dienas, kurā stājās spēkā 19. pantā minētie noteikumi.

18. pants

1. Šajā direktīvā ECU ir valūtas vienība, kas definēta Regulā (EEK) Nr. 3180/78 ⁽¹⁾, kurā izdarīti grozījumi ar Regulu (EEK) Nr. 2626/84 ⁽²⁾. Ekvivalentu attiecīgās valūtā sākotnēji aprēķina pēc valūtas maiņas kursa, kas iegūts šīs direktīvas pieņemšanas dienā.

2. Ik pēc pieciem gadiem Padome pēc Komisijas priekšlikuma pārskata un vajadzības gadījumā maina šajā direktīvā norādītās summas, ņemot vērā ekonomikas un monetārās tendences Kopienā.

⁽¹⁾ OV L 379, 30.12.1978., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 247, 16.9.1984., 1. lpp.

19. pants

1. Dalībvalstīs vēlākais trīs gadus pēc šīs direktīvas paziņošanas dienas stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Tās par to tūlīt informē Komisiju ⁽¹⁾.

2. Direktīvas 15. panta 2. punktā noteikto procedūru piemēro no šīs direktīvas paziņošanas dienas.

20. pants

Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu svarīgākos noteikumus, ko tās pēc tam pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants

Ik pēc pieciem gadiem Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu un vajadzības gadījumā iesniedz tai attiecīgus priekšlikumus.

22. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1985. gada 25. jūlijā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

J. POOS

⁽¹⁾ Šī direktīva paziņota dalībvalstīm 1985. gada 30. jūlijā.